

UDK 027.2.021IZUM (497.12 Maribor)
02:004.5IZUM (497.12 Maribor)
004.738.12IZUM (497.12 Maribor)

Osnovne informacije o Knjižnici IZUM – informacija kao osnovna usluga

***

Basic information about IZUM Library – information as a basic service

Minela Đelmo

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
minela.djelmo@gmail.com

Sažetak

U članku je predstavljeno djelovanje knjižnice IZUM, organizacija, kao i usmjerenost na informaciju i omogućavanje pristupa informaciji. Posebna pažnja u ovom kratkom pregledu posvećena je analizi portala knjižnice IZUM.

Ključne riječi: knjižnica, IZUM, Institut informacijskih znanosti Maribor, usluge, informacija

Abstract

The article presents work of the IZUM library, the organization and focus on information and providing the access to information. Special attention in this short review is devoted to the analysis of the library web portal.

Keywords: library, IZUM, Institute of Information Science Maribor, services, information

Uvod

Knjižnica Instituta informacijskih znanosti Maribor (u daljem tekstu: IZUM) je specijalna i specijalizirana i po karakteru i po načinu na koji pruža usluge korisnicima. To je specijalna knjižnica koja djeluje u okviru IZUM-a, a osnovana je kao knjižnica Računarskog centra Univerziteta u Mariboru. Od 1989. godine je aktivna članica COBISS sistema. Okrenutost knjižnice najnovijim načinima prezentacije bibliotečke usluge proizlazi iz same misije IZUM-a. Namjera rada je predstaviti ovu knjižnicu kao mjesto koje pruža informaciju kao osnovnu uslugu. Ukazuje se i na dobar koncept knjižnice specijalizirane za jednu oblast i njoj srodne.

Osnovni podaci o knjižnici

Knjižnica je smještena u prizemnim prostorijama zgrade IZUM-a na 177 m² prostora. Čitaonica knjižnice ima šest mjesta i jedan korisnički računar. Članovi su zaposleni u IZUM-u. Pristup građi imaju i članovi drugih knjižnica i posjetitelji. Za njih je građa dostupna u čitaonici ili preko

međuknjižnične posudbe. Radno vrijeme knjižnice je od 8 do 16 sati svaki radni dan.

Fond se sastoji od oko 4200 monografskih publikacija i 2500 jedinica serijskih publikacija. Građa je iz područja bibliotekarstva, informacijskih znanosti i računarstva, a malim dijelom iz ekonomije i tehnike. Organizacija fonda je po područjima. Većina fonda nabavljena je kupovinom, a jedan dio putem poklona.

Posudba građe

Građu je moguće posuditi unutar biblioteke, ali i preko RFID sustava. To je knjižnični sustav koji koristi ova i još nekoliko knjižnica u Sloveniji, a osnovna novina je posuđivanje i vraćanje knjiga putem knjigomata. RFID knjižnični sustav je prilagođen COBISS sistemu, čime je samo usavršen odnos knjižničnog osoblja i korisnika. Takav vid usluge je pogodan, jer korisnika ne ograničava na posjetu knjižnici u njenom radnom vremenu, već 24 sata, 7 dana u sedmici. Korištenje knjigomata je jednostavno, pomoću RFID članske kartice, a omogućeno je preko RFID pametnih oznaka i bar koda. Ovo je jedan od dobrih primjera integriranja novih tehnoloških dostignuća u rad knjižnica.

Za članove knjižnice omogućeno je nabavljanje građe preko međuknjižnične posudbe. Građa se na taj način naručuje samo kad nije dostupna u mariborskim knjižnicama. Građa koju ne posjeduju slovenske knjižnice, knjižnica IZUM naručuje iz *The British Library* i njemačkog servisa *Subito*.

Knjižnica IZUM-a i svoju građu daje na korištenje preko međuknjižnične posudbe. Moguće je posuditi monografske i serijske publikacije, kao i kopije članaka. Rokovi posudbe i dostavljanja građe su strogo određeni. Portal knjižnice IZUM

Bitna poveznica sa internet stranice IZUM-a je *Knjižnica IZUM*. Bitno je posvetiti pažnju ovome segmentu djelovanja knjižnice IZUM-a.

Na samom web portalu IZUM-a date su poveznice sa Virtualnom knjižnicom Slovenije (COBISS/OPAC), SICRIS, a tu su baze podataka kojima zaposleni u IZUM-u imaju pristup: Web of Science, ProQuest, EIFL Direct

- EBSCOhost. Povezivanje kao osnov web portala proži- ma se i kroz cijelo mrežno mjesto.

Poveznica *Knjižnica IZUM* dijeli se u devet podmenija od kojih se dva odnose na opće podatke o knjižnici i uv- jete posudbe građe, a ostali su jedna mala riznica pove- znica na razne sadržaje iz oblasti informacionih znanosti i bibliotekarstva. Svi zakonsko-pravni propisi u Sloveniji o ovoj i bliskim oblastima dati su kao veze na jednom mjestu. Moguće im je pristupiti u punom tekstu, što je veliko olakšanje za sve bibliotekare sa dilemom u poslo- vanju i radu.

Podmeni sa nazivom Digitalna knjižnica sadrži deset- ke linkova na digitalne biblioteke u Sloveniji i svijetu, strukovne časopise, repozitorije sa otvorenim pristupom, stručnu literaturu s područja informacionih znanosti i bi- bliotekarstva (LIS), te linkove na najpoznatija referentna online izdanja.

Resursi dostupni samo zaposlenicima IZUM-a uz IP kon- trolu pristupa dati su pod posebnim podmenijem.

Strukovna udruženja, organizacije i projekti u Sloveniji i svijetu, zatim katalozi stranih biblioteka, srodne organi- zacije, sve je to poveznicama predstavljeno na mrežnom mjestu *Knjižnice IZUM*.

Poseban podmeni upućuje korisnika i posjetitelja portala na forume i blogove posvećene užoj oblasti informacio- nih znanosti i bibliotekarstva, što ukazuje na prihvatanje društvenih mreža kao priliku i mogućnost za stjecanje i pružanje novih informacija u oblasti.

Zaključak

Knjižnica IZUM¹ je jedna od rijetkih strukovnih knjižni- ca na našim područjima i kao takva, u svim segmentima svog djelovanja predstavlja primjer za ugledanje, kako u svom osnovnom bibliotečkom djelovanju i radu sa kori- snicima, tako i u osmišljavanju sadržaja na web porta- lu. Ovaj koncept otvaranja novih izvora na web portalu je primjenjiv u izradi web portala ne samo strukovnih knjižnica, već i na kreiranje sadržaja visokoškolskih bi- blioteka, biblioteka instituta i sl.

Izvori

http://home.izum.si/izum/knjiznica_IZUM/ (24.11.2011)

<http://www.library-intelligence.com/index.html> (29.11.2011)

<http://sl.wikipedia.org/wiki/RFID> (29.11.2011)

**

Minela Đelmo završila je studij na Odsjeku za kompara- tivnu književnost i bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Na istom fakultetu pohađa postdiplomski studij iz bibliotekarstva i priprema magistarski rad o temi iz uže oblasti bibliografije. Zaposlena je u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na poslovima voditelj- ice biblioteke. Uže područje rada je izrada bibliografija, personalnih, kolektivnih, te bibliografije periodike. Objavila je nekoliko radova iz oblasti bibliografije, kulturne baštine i digitalizacije građe. Učestvovala je u radu broj- nih konferencija i skupova iz oblasti bibliotekarstva.

*

Minela Đelmo graduated at the Department of Compa- rative Literature and Library Science at Faculty of Phi- losophy in Sarajevo. She is studying on postgraduate study in librarianship at the same college, and preparing master's thesis with the theme of the bibliography. She works at the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina as a manager of the library. Main area of her work is preparing of a bibliographies: personal, collecti- ve, and bibliographies of the journals. She has published several papers in the field of bibliography, cultural heri- tage and digitization. She has participated in numerous conferences and meetings in the field of librarianship.

¹ Za informacije o Knjižnici dugujem velike zahvale gospodi Polonci Belej, kontakt osobi knjižnice IZUM.